

Lo Catalanista

Diari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Calderón, 36.

Representació Administrativa á Barcelona

Llibreria de Alvar Verdagner Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell. 4 rals al mes.
Fora.. . . . 14 > trimestre.
Un número sol. 5 céntims.
Anuncis á preus convencionals.

Pianos. - Afinacions y reparacions
E. LLADÓ
Calderón, 18. - Sabadell

Teatro Principal.- Està en venda un dels millors
palcos del 1.er pis d'aquest
Teatro. En la Administració d'aquest diari donarán mes detalls.

Pera llogar una magnífica cuadra capàs pera 14 talers mecá-
nics, ab sa corresponent forsa á vapor, y dúas
grants cuadras, propias pera magatzém, dipòsit
ó industria, en lo vapor *del Infern*, carrer de Calderón.
Informará l' encarregat del vapor.

FONDA SIMON

Cuyna á la verdadera catalana; bonas habitacions pera fa-
milias y particulars; molta netedat y economia.

Espartería, 6, y Vidriería, 12. - (Born vell). - BARCELONA

Aquesta casa fá 62 anys que dona diariament la sopa als pobres

DE SABADELL A NISSA

IMPRESIONS DE VIATJE

I.

Grant ha estat l' honor y la satisfacció que m' han capigut ab lo viatge darrerament efectuat á Nissa acompanyant al benemérit *Orfeo Catalá*, y grans mercés dech donar á la Redacció de LO CATALANISTA dels plers artístichs y patriótics que m' han fet assaborir al recorrer tot lo litoral de la Provensa desde 'l cab de Creus á la frontera de Italia.

Ma ilusió de visitar aquells indrets, además del goig que proporciona sempre l' espectacle de lo nou y de lo bell, venia curullada además pel noble desitj de correspondrer als constants favoreixedors del nostre diari ab notificacions ben oportunas del Concurs Internacional de Nissa, y per la justa vanagloria de alcansar alguna engruna de participació en l' ardua campanya que anava á realisar allá l' *Orfeo Catalá* en pró de la música de la terra, qual triomf es avuy ja ben palpable atesos los magnífichs resultats de la expedició, quina ha posat sobre la testa de nostra estimada Pátria la corona de llorer guanyada en bona lluyta en un pahis germá nostre, però cap y á la fi estranger per obra y gracia de la diplomacia sens entranyas y del despilfarro de la Espanya centralista malbaratadora dels bens que l' hi portá á sas mas la corona aragonesa.

Eran las deu de la nit del dia 17 de Novembre quan vaig acceptar l' encàrrech de fer lo viatge, y á las quatre del mati immediat sortia ja dintre una tartana en direcció á Moncada pera reunir-me ab l' *Orfeo*, que havia pujat á Barcelona. Al arribar lo tren á la estació de dit poble ja 'm varen cridar los amichs del *Orfeo* y anant desseguida a ells me varen acullir ab las mes falagueras mostrás d' alegria, me donaren sa divisa que vareig clavar-me totseguit en la solapa de la americana y la barretina musca dels pagesos de nostra terra que vaig posarme orgullós, benehint la ocasió que 'm permetia ostentar sobre mon cap lo capell que sempre havian usat mos avis y que la moda malestruga ha arrencat d' aquest Vallés com las ventadas uniformistas hi han escombrat tants usos y costums patriarcals gloria de nostra pátria, que junt ab tots ells, havia estat un jorn gran y poderós.

Ja era orfeonista, ja sortia ab cor y traje catalá cap al estranger á visitar á nostres germans de Provensa. Clarejava 'l dia, y per entremetj dels entelats vidres de la finestreta comensavam á contemplar las verdas planuras de Granollers ab sas masias, després las feixas de Cardedeu y las hortas de Lliniás ab sos pous d' aygua soma. Corria 'l tren, y passavan per devant nostre, com per boja fantasia, las boscurias de las estribacions del Montseny, á quals peus vigilan á faysó de centinellas los pobles de Sant Celoni, Gualba y Breda; y tot seguit vegérem las negras

murallas y macissas torras d' Hostalrich; y creuant per las riberas del Empalme, eternament grouxadas per l' oreig de marina y regadas per las cristallinas ayguas del Tordera, ahont s' hi abeuran los jolius aucells cantayres que las poblan, nos portava 'l tren cap als xamosos plans de Girona passant corrents per devant nostre tan depressa sos verts y frescals prats com sas ventrudas alzinass sureras. Prompte anavam á sortir de la Catalunya espanyola; travessárem los plans de Figueras, embestírem l' alt Ampurdá, travessárem sas vinyas y oliverars, saludárem lo cab de Creus y 'l port de Rosas, quals ayguas lluhian al lluny, y las foradadas deis Pirineus nos engoliren. Estavam prop de Fransa, la raquí tica estació y aduana de Port-Bou nos diuhen prou bé que som al límit d' Espauya; travessém lo túnel divisorí, arribém á Cerbère, y la bonica y la grandiosa estació y aduana 'ns diuhen que som á Fransa. Mes ¡ah! que la Naturalesa reveladora de la omnipotencia de Deu nos segueix dihent que encara som á Catalunya; sols los lletreros de Portbou y de Cerbère tenen distint llenguatge, los homens de una y altra banda parlan del mateix modo, parlan catalá; no haviam cambiat de terra ni de gent, donchs tot alló es una sola patria; que es com dir: encara éram en terra catalana, no haviam sortit de Catalunya.

Al entrar en l' Estat Francés no hi entrárem los catalans solzament; en lo mateix tren hi venia lo titulat *Orfeón del Circulo de Obreros de San José de Madrid*, que també 's dirigian á Nissa com l' *Orfeó Catalá* pera pendrer part en lo Concurs; portavam, donchs, un *Orfeó catalá* y un castellá: en lo primer ben sagellada la Catalunya regionalista y en lo segón la Espanya centralista; l' *Orfeó catalá* compost solzament de catalans y l' *Orfeó castellá* compost d' una barreja de madrilenys y provincians, fins comprenentshi alguns catalans llogats á sou. La distinció era ben marcada y no hi havia perill de barreja; fins lo trajo 'ns distingia; ellis portavan boyna; nosaltres barretina.

PAU COLOMER.

MISTRAL

La Academia Francesa ha concedit lo *premi Nèe* al gran poeta Mistral per sa obra *en llengua provençal*, «Lo poema del Rose.» Lo Secretari d' aquella Corporació, al donar compte d' aquest fet gloriós pera las lletras de la Pronvensa, digué lo següent, que si no admira als académichs de Madrid será... porque dorman ó tenan son:

«L' escriptor que aquesta vegada premiém es un gran poeta que, no solsament ha cantat son pays, sinó que ha volgut també ressucitar sa llengua. Me refareixo á Mistral y á son poema del Rose. Mistral havia descrit sovint en sos versos lo grau riu meridional; pero ha volgut consagrarli tot un poema, que ell sol l' omplí del tot. Lo Rose que canta aques-

ta vegada no es exactament lo d' avuy, atravessat per ferro-carrils y solcat per barcas de vapor.

»Li ha semblat á Mistral que aquestas màquines de la civilisació moderna despoetisan al venerable riu; y aixís ha volgut contar-lo tal y com fou en altre temps, avans de totas aqueixas novas invencions. quan solcaven sas ayguas aquellas barcas barroeras, sirgadas per sapats caballs. Allavors semblava, com ell diu, un rusch inmens, ple de vida y de color; ara tot calla ó sembla mort. Lo poeta nos agafa, donchs, las mans y ab ell nos embarquém en un d' aqueixos barcos dels sigles mitjos y 'ns porta desde Lyó á Bellecayre.

Com cada nit deté 'l convoy pera reposar, y com se camina poch á poquet en los paratjes difícils, lo viatge será llarch. Mes ja podém matar lo temps durant lo camí. Escoltarém las narracions que fan los vells mariners del Rose, nos parlarán d' un mon que ja no existeix, que Mistral conegué quan era noy y que 'ns vol fer conèixer. Y veyém passar los pobles y ciutats tan bellament situadas á la ribera: Vienne, Valence, Avinyó... Mistral nos conta la historia de cada una y de sos enrunats castells. Com lo poeta coneix be 'l passat de son pays, se plau, com diu ell mateix, en banyarse en sos recorts...

*Pero mentres me dexo encantar per tan bella música un escrúpol s' axeca en mon esperit. Fàcilment lo comprendréu. Jo 'm dich: *aquesta llengua en que 'l gran poeta escriu no es aquella qual guarda nos confia* Riche-lieu; *sembla donchs, que no deuriem ocupar-nos de Mistral, DONCHS QUE SA LLENGUA NO ES LA NOSTRA.*

«Jo ja sé lo que á aixó s' ha contestat. S' ha dit que si be no es possible enclóurel en lo camp de la literatura francesa *no deixa per aixó de pertanyer á la literatura de la Fransa*, HONRANTLA MOLT, y que *la llengua de què 'l poeta tan magistralment s' ha servit, es germana de la nostra*, llengua á la que ell ha volgut retornar son lloch en la familia. Y tot aixó es veritat.»

SECCIÓ RELIGIOSA

Sants del dia.—Sta. Bibiana mart. y Sts. Eusebi, Marcelo, Hipolet, Máxim, Adria, Paulina, Neon, Maria, Martina y Aurelia á Roma.—S. Pere bisbe de Ravena y S. Llop bisbe de Verona y S. Nono, Silvá y Evasi bisbes.

La missa en honor de Sta. Bibiana.

La Epistola es del cap. LI del Eclesiástich: Es una invocació demanant socorro pel dia de tribulació.

Lo Evangeli es del cap. XIII de S. Mateu, Jesucrist per medi de una parabola explica l' apreci ab que tenim de buscar la glória del Cel.

Parroquia de S. Feliu.—A las deu aniversari general per lo Rt. D. Joan Valls. Demá á dos quarts de cinch missa de comunió per la devoció del primer divendres.

Parroquia de la Concepció—A dos quarts de vuyt missa per D. Joseph Casanovas.

Capella de Lourdes dels Jermans Maristas: Ab aquest titol s' ha obert á la Rambla una capella pública, qual benedicció é inauguració tindrà lloch avuy á las vuyt del ma-

ti, celebrantse tot seguit una missa, per Rt. Sr. conomo Dr. Sardá, y distribuhintse la comunió als alumnos del Col·legi; A las cinch Rosari cantat.

Notas oficials

En lo Registre Civil d' aquesta ciutat s' han fet las següents inscripcions durant lo dia 1.

Defuncions: Cristina Girabau Ballús, casada, 28 anys.—Carmen Ollé Jané, casada, 22 anys.—Antonia Escobet Pobra, viuda, 70 anys.

NOVAS

En justa correspondència á la favorable acullida de que ha sigut objecte LO CATALANISTA, desde avuy en avant publicarem lo número del dijous també de 8 planas y la «Fulla Literaria» la repartirém, de més á més, en los números corresponents al diumenge de cada setmana.

Avuy tindrà lloch la inauguració y benedició de la Capella de la Verge de Lourdes, celebrantse Missa per lo Rnt. Dr. Sardá y Salvany ab Comunió á los deixebles del Colegi dels Germans Maristas. A las 5 de la tarde se cantarà 'l sant Rosari.

Los celadors municipals tornan á lluhir los trajos oficials y adequats á son cárrech en la policia urbana.

Ja era hora de que se 'ls vestís com requeria, donchs, durant aquest temps semblavan petits burgesos.

Dintre poch's dias, donará unas quantas funcions, en un d' aquestos teatros lo celebrat prestigador é ilusionista senyor Onofroff.

S' ha publicat lo número del quinzenari «Lo Regionalista» corresponent al 30 de Novembre. Conté com de costum un escullit sumari.

Se reparteix de franch en lo «Centre Periódístich» d' aquesta ciutat.

La Junta Permanent de l' «Unió Catalanista» ha tingut l' atenció que li agraphim com se mereix, d' enviarnos un exemplar dels Estatuts reformats, baix los quins se regirá tant patriótica Associació.

Avuy al vespre tindrà lloch en lo teatro Euterpe una extraordinaria funció, posantse en escena las sarsuelas en un acte *Los Cocineros*, *A calsarse tocan ó la misa á grande orquesta* y *Las Mujeres*.

Algun periódich de Barcelona ha recordat aquestos dias que tant s' ha volgut fer passár per gran defensor de la producció nacional al general Weyler, que á ell se deu lo recárrech de 5 duros per pipa imposat als vins espanyols á sa entrada á Cuba.

No te res de particular lo que s' esplica; com lo proteccionisme de 'n Weyler no ha sigut altre cosa que un esqué per pescar una rebuda que ni aixís váren conseguir, ja ningú 's recorda del general del Foment de Barcelona.

Lo seu proteccionisme consistia en protegir-se la arribada. Lograt aixó que se li endona al *casi pacificador*, del treball, ni de la industria.

Dissapte al vespre se posarán en escena en los Campos de Recreo las aplaudidas obras castellanas *Juan José* y *Los asistentes*.

Forman part de la companyia la actriu D.ª Ramona Piqué y 'l actor D. Pascual Arboles.

Redactat en catalá s' ha repartit un detallat catálech dels porta-em-pelts, estacas y ceps arrelats que 's troban de venda en lo viver de ceps americans que posseheix á Manresa la casa Jaume Sobirana y Comp.^a

Acompanyan al folleto algunas advertencias de molta conveniencia pera 'ls viticultors.

Heus aquí las firas que tindrán lloch á Catalunya durant lo present mes de Desembre:

Barcelona.—1 La Llacuna.—8 Cardedeu, Estany (Santa Maria).—11 Sitges.—13 Prats de Llussanés.—15 Taradell.—21 Barcelona y Vilafranca.—26 Gaya.—Avinyó, últim diumenge.—Sabadell, primer diumenge.

Girona.—6 Sant Privat del Bas.—8 Palafrugell.—13 Banyolas, Hostalrich.—21 Blanes, Figueras, Olot, Palamós.—31 Santa Coloma de Farnés.

Tarragona.—4 Gandesa.—6 Montblanch.—8 Sarreal.—13 Arbós, Piles (las).—21 Falset.—García, segon diumenge.

Lleyda.—4 Agramunt.—8 Ager.—13 Balaguer, Naves.—15 Lleyda.—17 Albi.—21 Cervera, Tremp.—27 Artesa de Segre.

De nostre company la «Egara» de Tarrasa:

S' ha publicat lo primer cuadern de una nova obra titulada «Colecciones de dibujos para Tejidos» per don Hermias Busqué y Girbert dada á la estampa en esta ciutat per don Francisco Giralt y Serra.

L' acullida que á dit obra han dispensat societats técnicas com 'l Institut Industrial de Tarrasa, Grèmi de Fabricants de Sabadell y 'l Foment de la Producció Nacional de Barcelona, son motiu més que suficient para recomenar dita obra á tots los industrials en lo ram de teijts y especialment á los joves qu' estudian la teoria, en la seguritat de que 'l

nou llibre ha de facilitarlos los coneixements tan necessaris als fins que persegueixen.

Los minyons en servey als quins dintre poch se 'ls concedirà l'issència absoluta, son los del primer reemplaç de 1835; á los del segon se 'ls hi entregará á primers de 1898.

La *Liga Gallega*, que com diguerem, s' ha constituït á La Corunya, ha rebut moltíssimas adhesions de totes las comarcas gallegas.

Lo darrer número de la *Revista Gallega*, publicat lo reglament de la nova societat, quin objecte es la defensa dels interessos morals, materials, polítics, econòmics y socials de Galicia.

De *La Veu del Montserrat*, de Vich:

«Lo concorregut Santuari de Santa Magdalena, vora 'l Ter, qual nom portan las anomenadas pedreras de marbre del qual n' hi ha tan bellas mostrars en nostra Basílica Catedral, acaba d' ésser adquirit per nostre Prelat, juntament ab las terras contigüas. Inmediatament s' han començat las obras de restauració, de lo qual ne quedarán contentíssims los molts devots que solen visitar la hermita y també 'ls aymadors del art antich que entre nosaltres son igualment numerosos. L' amo de la finca, al vendre dit Santuari perque 's pogués procedir á sa restauració, ha fet una bona obra relligiosa y patriòtica.»

Una comissió de la Institució Catalana de Música de Barcelona visitá al Excm. Sr. don Joseph Collaso pera exposarli 'ls propòsits que té, á fi de celebrar anyalment y en lo dia de Sant Jordi la Festa de la Música Catalana.

No solsament lo senyor Collaso rebé ab gran aplauso la idea, sino que va prometre interessarse pera la protecció de dita festa.

La Comissió sortí del despaig del Sr. Collaso vivament satisfesta de la amabilitat ab que fou rebuda.

Lo célebre escriptor suech Dr. Göran Björkman, catedratic de l' universitat de Upsala, nos ha fet la mercé, que li aghrim de tot cor, de remetrens un exemplar de son llibre de traduccions titulat: «Gentjud Gran Hesperien» (Tradje samlingen)—(Ecos de Hesperia,—Tercera serie.—)

Dit llibre conté traduccions de notables poesias de Ramón de Campoamor, Mossen Jascinto Verdager, Apeles Mestres, Eduart Pondal y alguns altres poetes de las regions espanyolas, y va il·lustrat ab los retrátos d' alguns d' ells.

PIANOS de totes classes, nous y usats. COMAS, Rambla, 93, casa de confiança.

TELEGRAMAS

Madrid, 1, 11 m.—Segons telegramas oficials de Filipinas hi ha hagut algunas accions un xich serias y especialment una en la que tinguerem 1 tinent y 5 soldats morts y 71 ferits. Per mes que varen morir molts insurrectes, segons noticias oficials, aixó no implica que siga dolorós veurer com alira vegada s' encen la guerra en llocs que 's donavan per pacificats. Aquestas noticias han sigut obgecte de molts comentaris donchs tothom esperava la satisfactoria resolució de la pau a Filipinas y are surten ab accions tan empenyadas ó mes que may. Aixó sembla un joch de noys si no fos los infelissos que s' hi moren.

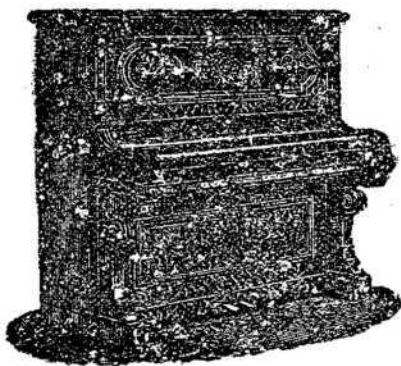
Madrid, 1, 11'40 m.—L' estreno de la ópera del mestre Mancinelli «Hero y Leandro» ha sigut un aconxeixement, obtenint molt bon èxit.

Madrid, 1, 2'30 t.—S' ha aclarit l' assumpto sobre 'l qual circulavan rumors alarmants quedant resolt satisfactoriament. S' ha arreglat ab la «Gaceta» ab la firma del ministre de la Guerra. Sembla que 'l militarisme està cada vegada en alsa.

Madrid, 1, 6'30 t.—A la Borsa corren grans noticias aquesta tarde pero cap pot donarse com á certa. Entre ellas se diu que 'l general Arolas ha sigut ferit en una acció pels insurrectes, pero de lo que 's tracta es de fer algun panich pera pescar als bolsistas de bona fé.

CAMBIS

Londres á 90 dias fetxa	33'15 d.
» á la vista.	33'50 p.
Paris. » » »	32'90

Pianos nous y assegurats de tot defecte de construcció per 5 anys. Los nous se venen desde 150 duros y son construïts ab march de metall, bona pulsació y candeleros dobles.

Pianos usats n'hi hán 5 pera vendre, á preus econòmichs

Aquesta casa s' encarrega de tota classe de afinacions y reparacions.

— DIRIGIRSE A —

JOAN COMAS FAURA
Rambla, 93. — SABADELL

IMPREMPTA

DE PERE TUGAS

Treballs pera 'l comers á preus econòmichs.

— CARRER DE CALDERÓN 36 —

Impremta y Encuadernacions de Pere Tugás, Carrer de Calderón, 33. — SABADELL.